

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Journal of Sakarya University
Faculty of Theology

ISSN: 2146-9806
e-ISSN: 1304-6535

Cilt/Volume: 25

Sayı/Issue: 48

Yıl/Year: 2023 (Aralık/December)

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,
uluslararası hakemli bir dergidir.

Yılda iki sayı olarak yayımlanır. Yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu
yazarlarına aittir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ	JOURNAL OF SAKARYA UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
Cilt: 25 Sayı: 48 Yıl: 2023 (Aralık)	Volume: 25 Issue: 48 Year: 2023 (December)
ISSN: 2146-9806 e-ISSN: 1304-6535	
<p>Sahibi/Owner on behalf of Theology Faculty Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI Editör/Editor in chief Doç. Dr. Emrah KAYA Sayı Editörleri/Issue Editors Arş. Gör. Furkan Ramazan ÖGE Arş. Gör. Enes TARHAN Editör Yardımcısı/Editorial Assistants Doç. Dr. Abdurrahman HENDEK Dr. Öğr. Üyesi Aysegül METE Dil Editörü/Language Editor Dr. Öğr. Üyesi Esra AKAY DAÇ Yazı Takip/Secretary Arş. Gör. Ayşe KAYA İç Tasarım/Design Arş. Gör. Betül ELMACI ÇETİN Arş. Gör. Furkan Ramazan ÖGE Web Sayfası Sorumlusu Arş. Gör. Enes TARHAN Baskı Yeri ve Tarihi/Publication Place and Date Sakarya, 2023 Baskı/Printing Sakarya Gelişim Ofset Taramım Matbaa Yayın Reklam Tic. ve San. Ltd. Şti. A. Menderes Cad. No: 22/A Yenicami, Adapazarı Tel: +90 (264) 273 52 53 – Faks: +90 (264) 281 73 00 Yazışma Adresi/Corresponding Adress Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Esentepe Kampüsü 54050 Serdivan/Sakarya Tel: +90 (264) 295 67 30 – Faks: +90 (264) 295 67 36 web sayfası / web page https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaifd e- posta / e-mail: sauifd@sakarya.edu.tr</p>	<p>Yayın Kurulu / Editorial Board Prof. Dr. Bilal GÖKKIR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Erdiç AHATLI (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Kemal BATAK (Sakarya Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi İhsan KAHVECİ (İbn Haldun Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi Merve ÖZAYKAL (İstanbul Üniversitesi)</p> <p>Danışma Kurulu / Advisory Board Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Emekli) Prof. Dr. Ahmet YAMAN (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Ali DURUSOY (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Alim YILDIZ (Cumhuriyet Üniversitesi) Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ (Uludağ Üniversitesi) Prof. Dr. Bülent UÇAR (Osnabrück University) Prof. Dr. Dilaver GÜRER (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. George TAYLOR (Pittsburgh School) Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Levent ÖZTÜRK (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ATALAN (Kastamonu Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Muammer İSKENDEROĞLU (Bolu A.İ.B. Üni.) Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (Medeniyet Üniversitesi) Prof. Dr. Mürteza BEDİR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Naser NİKOUBAKHT (Tarbiat Modarrés Uni.) Prof. Dr. Oliver LEAMAN (University of Kentucky) Prof. Dr. Osman AYDINLI (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Ömer ÇELİK (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Rahim ACAR (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Ramazan MUSLU (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Zekeriya GÜLER (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Doç. Dr. Abd-alraheem al-SHAREEF (Zarqa University) Doç. Dr. Kadir GÖMBEYAZ (Kocaeli Üniversitesi) Doç. Dr. Mahmut SALİHOĞLU (İstanbul Üniversitesi)</p>
Dergimizin <i>yayın ve yazım ilkeleri</i> 559-567 sayfaları arasında yer almaktadır.	

Açık Erişim Politikası / Open Access Policy

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Creative Commons Alıntı-Gayriticari (CC BY-NC 4.0) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi bilimsel araştırmaları halka ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracak ilkesini benimseyerek, içeriğine anında açık erişim sağlamaktadır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Budapeşte Açık Erişim Deklarasyonunu imzalamıştır.

Journal of Sakarya University Faculty of Theology is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial (CC BY-NC 4.0) International License. Journal of Sakarya University Faculty of Theology provides immediate open access to its content on the principle that making research free available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Journal of Sakarya University Faculty of Theology has added its name to the Budapest Open Access Initiative.

Dizinleme Bilgileri / Abstracting and Indexing Services

- 1- ESCI- Emerging Sources Citation Index (2017)
- 2- DRJI- Directory of Research Journals Indexing (2017)
- 3- ULAKBİM- TR Dizin (2012)
- 4- İSAM- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (2011)
- 5- EBSCOHOST (2010)
- 6- Academic Resource Index- ResearchBib (2017)
- 7- PhilPapers (2017)
- 8- CEEOL- Central and Eastern European Online Library (2017)
- 9- ESJI- Eurasian Scientific Journal Index (2017)
- 10- ROOTINDEXING- Journal Abstracting and Indexing Service (2017)
- 11- CiteFactor- Academic Scientific Journals (2017)
- 12- OAJI- Open Academic Journals Index (2017)
- 13- Scientific World Index (2017)
- 14- SOBİAD- Sosyal Bilimler Atf Dizini (2017)
- 15- IZOR- International Institute of Organized Research (2017)
- 16- Scilit- Scientific Literature (2017)
- 17- Türk Eğitim İndeksi (2017)
- 18- Acarindex- Akademik Araştırmalar İndeksi (2017)
- 19- ROAD- Directory of Open Access Scholarly Resources (2017)
- 20- Science Library Index (2017)
- 21- OpenAIRE (2017)
- 22- ERIHPLUS- European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (2017)
- 23- Scientific Indexing Services (2017)
- 24- İdealonline (2017)
- 25- WORLDCAT (2017)
- 26- SAIF- Scholar Article Impact Factor (2017)
- 27- Index Copernicus International (2018)
- 28- MIAR- Information Matrix for the Analysis of Journals (2018)
- 29- MLA - Modern Language Association (2018)
- 30- ATLA Religion Database (2019)

İİNDEKİLER / CONTENTS

Makaleler / Articles

Pascal'ın Paradoksal İnsan Görüşü / Pascal's

Paradoxical View of the Human Being

Do. Dr. Tamer Yıldırım

317-330

Horasan Ekolünün Teşekkülünde Hâtim el-Esam ve Entelektüel Ağı /

*A Pioneer Scholar in the Formation of Khurāsān School: Hâtim al-Aşamm and
His Intellectual Network*

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Mete

331-359

Metodolojik Bir Yöntem Olarak Gömülü Teori ve Bu Teorinin Din

Sosyolojisi Çalışmalarında Kullanılması / Grounded Theory as A Metho-

dological Technique and Using This Theory in the Sociology of Religion Studies

İsmail Kaya

361-394

Ortaöğretim Öğrencileri İçin Geleneksel ve Kültürel Din Algısı

Ölçeğinin (OGEKDÖ) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

/ Developing the Traditional and Cultural Perceptions of Religion Scale for High School

Students (TARSH): Validity and Reliability Study

Recep Murat – Doç. Dr. Mahmut Zengin

395-425

Bir Çeviri Sorunsalı Olarak Kur'ân'da Geçen İşaret İsimlerinin Göste-

rim Türleri Bağlamında Yorumlanması / Interpretation of Demonstrative

Pronouns in The Qur'ān as a Translation Problem in Terms of Types of Deixis

Arş. Gör. Dr. Yusuf Akyüz

427-458

الانتحال والأصالة في أشعار سنبل زاده وهي العربية / *Sünbülzade Vehbi'nin Arapça*

Şiirlerinde İntihal ve Orjinallik

Dr. Öğr. Üyesi Abdulsattar Elhajhamed

459-484

**Acâibü'l-Mahlûkât ve Ğarâibü'l-Mevcûdât Nûshalarındaki Segsar
Adası Sakinlerinin Tasvirleri / *Depictions of Inhabitants From Sagsar Island
in Ajâ'ib al-Makhlûqât wa Gharâ'ib al-Mawjûdât***

Doç. Dr. Hayrunnisa Turan

485-511

**Theory of İwad as an Explanation for Gratuitous and Pointless Evils /
*Gereksiz ve Anlamsız Kötülöklere Bir Açıklama Olarak İvaz Teorisi***

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yıldız

513-527

**İslâm Düşüncesinde Âyet ile Tehaddî Yaklaşımı ve Bunun Tahlîli / *The
Approach of Challenge to Produce a Single Verse of Qur'ân (al-Tahaddî with
Âyat) in Islamic Thought and Its Analysis***

Dr. Öğr. Üyesi Zakir Demir

529-555

İndeks / Index

47-48. Sayılar

557-558

Yayın ve Yazım İlkeleri / *Guidelines for Publication*

559-567

Editör'den

Bu sayımızın yayın sürecindeyken son yılların en büyük vahşetine, katliamına, savaş suçlarına ve hatta soykırımına derin bir üzüntü, şaşkınlık ve hayal kırıklığı ile şahitlik ettik. Hastanelerin, ibadethanelerin, okulların, üniversitelerin kasten bombalandığı, henüz tespit edilmiş 18 bin sivilin jetlerle katledildiği, 7 binden fazla çocuğun tüm dünyanın gözlerinin önünde yok edildiği bir saldırıyı savaş suçu ve soykırım olarak nitelemek için Batı vicdanını beklemek zorunda değiliz.

Bu sayımızı Gazze şehitlerine ve onurlu bir şekilde direnen Gazze halkına ithaf ediyoruz. Zira onlar canlarıyla, mallarıyla ve sabırlarıyla tüm dünyanın maskesini düşürdü, birçok konuda bize hakikati öğretti. Batı devlet aklının insan hakları kaygısının olmadığını, Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Beyannameleri, İnsan Hakları Mahkemeleri, hukukun üstünlüğü, savaş suçları mahkemesi gibi kavram ve kurumların hepsinin zayıfları kontrol etmek için güçlüler tarafından uydurulduğunu ve dünya barışını tehdit eden Siyonizm denen ideolojik tehlikenin sadece İsrail'de olmadığını aksine tüm dünyayı sardığını gösterdi. Bunun yanı sıra Müslümanların pasifliğini, dünya sevgisinin ağır bastığını, 2 milyar Müslümanın 2 milyon mazluma sahip çıkmadığını, din anlayışımızın ciddi tahrifata uğradığını, kalabalık olmakla övünmenin anlamsız olduğunu ve değerli olanın nitelik olduğunu da öğretti. Binlerce kitapla dünyaya öğretilmeyecek bu hakikatleri bize öğretmenin ötesinde bizzat gösteren Gazzelilere selam olsun. Allah'ın rahmeti onların üzerine olsun.

Bu yorucu ve üzücü gündemimize rağmen Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin 48. sayısını dokuz araştırma makalesiyle kıymetli okurlarımıza vaktinde sunuyoruz. Bu sayımız da öncekiler gibi yayın çeşitliliğini devam ettirmekte ve felsefe, din eğitimi, din sosyolojisi, tefsir, Arap dili ve belagati, tasavvuf ve sanat tarihi alanlarında kıymetli araştırma ve emek mahsulü çalışmaları kapsamaktadır. Her sayıda dikkat ettiğimiz gibi tüm yayın sürecini özenle devam ettirmeye gayret etmekte ve yazarların akademik çalışmalarını en güzel şekilde okurlara ulaştırabilmesine imkân vermekteyiz. Bu, başlı başına bir mutluluktur ve başarıdır. Türkiye İlahiyat camiasında yayın yapan dergiler arasında önde gelenlerden birisi olduğumuz malumdur. Bu itibarımızı devam ettirmek adına değerlendirme ve yayın sürecine özel bir önem atfettiğimiz bilinmelidir.

Ayrıca fakülte dergimizin gelişmesi için her zaman olduğu gibi elinden gelen desteğini esirgemeyen ve yayın kuruluna rahat bir çalışma ortamı sunan dekanımız Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI hocamıza da dergi ekibi olarak teşekkür ederiz.

From the Editor-in-Chief

As publishing this issue, we have witnessed with deep sadness, discomfiture, and disappointment at the greatest atrocity, massacre, war crime and even genocide of recent years. We do not have to wait for the conscience of the West to define an attack as a war crime and genocide, in which hospitals, places of worship, schools, universities were deliberately bombed, 18,000 civilians, yet to be identified, were massacred by jets, and more than 7,000 children were destroyed before the eyes of the whole world.

We dedicate this issue to the martyrs of Gaza and the people of Gaza who are resisting with honor. With their lives, property, and patience, they have unmasked the whole world and taught us the truth on many issues. They have shown that the Western state mind does not care about human rights, that concepts and institutions such as the United Nations, the Declaration of Human Rights, the Human Rights Courts, the Rule of Law, the War Crimes Tribunal, etc. are all invented by the strong to control the weak, and that the ideological danger called Zionism, which threatens world peace, is not only in Israel, but all over the world.

It also taught us the passivity of Muslims, that love of the world prevails, that 2 billion Muslims cannot protect 2 million oppressed people, that our understanding of religion has been seriously distorted, that it is meaningless to boast of being crowded and that what is valuable is quality. I salute the Gazans who not only taught us these truths, which cannot be taught to the world with thousands of books, but also showed them to us personally. May Allah's mercy be upon them.

Despite this tiring and sad agenda, we present the 48th issue of Sakarya University Journal of Faculty of Theology to our esteemed readers on time with nine research articles. This issue, like the predecessor ones, continues the diversity of its publications and includes valuable research and labor-intensive studies in the fields of philosophy, religious education, sociology of religion, tafsir, Arabic language and Rhetoric, Sufism and art history. As we pay attention to every issue, we try to continue the whole publication process with care and enable the authors to deliver their academic works to the readers in the best possible way, which is a happiness and success in itself. It is well known that we are one of the leading journals of the theological community in Turkey. In order to maintain this reputation, it should be known that we pay special attention to the reviewing and publishing process.

In addition, we, the journal team, would like to thank our Dean, Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI, for his support in the development of our faculty journal and for providing a comfortable working environment for the editorial board.

Doç. Dr. Emrah KAYA

Editör